

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบความหมายของสำนวน ~nakerebanaranai ในภาษาญี่ปุ่นกับ “ต้อง” ในภาษาไทย” มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาเปรียบเทียบสำนวน ~nakerebanaranai กับ “ต้อง” ในภาษาไทยว่ามีความเหมือนหรือความต่างทางความหมายอย่างไร การศึกษาครั้งนี้ใช้ตัวอย่างประโยคที่คัดเลือกมาจากแหล่งข้อมูลประเภทนิยาย โดยใช้นิยายญี่ปุ่นจำนวน 10 เล่มสำหรับการวิเคราะห์ความหมายของสำนวน ~nakerebanaranai และนิยายไทยจำนวน 6 เล่มสำหรับการวิเคราะห์ความหมายของคำ “ต้อง” ในภาษาไทย ในส่วนของการวิเคราะห์การแปลเทียบเคียงระหว่างสองภาษาในบริบทเดียวกันนั้น จะใช้นิยายญี่ปุ่นและไทยอย่างละ 3 เล่ม คัดเลือกจากเล่มที่ใช้ในการวิเคราะห์ความหมาย

ผลการศึกษาพบว่า สำนวน ~nakerebanaranai ปรากฏการใช้ได้ 3 ความหมาย คือ 1) แสดงหน้าที่และความจำเป็น 2) แสดงสิ่งที่เกิดขึ้นแน่นอนหลีกเลี่ยงไม่ได้ 3) แสดงการคาดคะเนตามหลักเหตุผล ส่วนคำ “ต้อง” ปรากฏการใช้ได้ 3 ความหมาย คือ 1) แสดงหน้าที่หรือความจำเป็น 2) แสดงสิ่งที่เกิดขึ้นแน่นอนหลีกเลี่ยงไม่ได้ 3) แสดงการคาดคะเนตามหลักเหตุผล และแสดงการคาดคะเนจากความคิดเห็นหรือความรู้สึกส่วนตัวของผู้พูด

จากการเปรียบเทียบความหมายพบว่า “ต้อง” มีความหมายและขอบเขตการใช้ที่กว้างกว่าสำนวน ~nakerebanaranai กล่าวคือ ในความหมายที่ 1) 2) ของคำ “ต้อง” สามารถใช้สำนวน ~nakerebanaranai แทนได้ แต่ความหมายที่ 3) นั้น ใช้แทนกันได้กรณีที่เป็นการคาดคะเนตามหลักเหตุผลแต่กรณีที่เป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกส่วนตัวของผู้พูดจะไม่สามารถใช้สำนวน ~nakerebanaranai แทนได้ จำเป็นต้องใช้สำนวนอื่นแทนจึงจะเหมาะสมกว่า

ในส่วนของ การเทียบเคียงระหว่างสองภาษาพบว่า มีการใช้ภาษาไทยคำอื่นนอกเหนือจากคำ “ต้อง” ในการแปลสำนวน ~nakerebanaranai และมีการใช้สำนวน ~nakerebanaranai ในการแปลคำอื่นที่ไม่ใช่ “ต้อง” ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าการแทนที่หรือการแปลไปเป็นอีกภาษาหนึ่งมักไม่มีคำแปลที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับตัวผู้แปลว่าจะตีความและเลือกใช้สำนวนใดที่คิดว่าเหมาะสมที่สุดเพื่อสื่อความหมายในบริบทนั้นๆ